

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1968 ч. октябрь 2 | СРЕДА | № 231 (7074) | Өртөө 2 көп.

ТУДУГНУҢ ТЕМПИЗИН ДҮРГЕДЕДИР

Бистин республикавын кайы-даа булуңунда тууг ажилдары чыл келген туугун көвүдөп турар. Беш чыл планн хуусаа бетинде күүсөдир дээш республиканың туугулары, инженер-техниктиг ажилдачылары элзэн ажилдары будургенер. Кызылда чаа сүт заводу. Хову-Ансында электростанциянык ийги элзэч. Кызыл — Хову-Ансының электр шугуму болгаш он-даа еске чуртталга-амыдыралдың туугуларын амыгалда кириген.

Ындыг болза-даа республикада тууг-монтаж ажилдарының хожудал турарын демдеглээр керек. Чокта чаа партия обкомунун бюрөү «Тыва нобалыт» комбинаттың туугуна көрдүнгөн капитал салышкыныкың шижээттинип турарының дугайында айттырыгы чугалажып көргөш, беш чылдың улуг туугуна, чуртталга-амыдыралдың болгаш булур-дугуларга чуртталга көрдүнгөн хөргөмлериниң ыракта чедир амыгалаттың турарын демдеглээ. Материал-техниктиг хандырылгада четпестерден аңгыда, тууг ажилдарында бар четпестериниң кол чылдаганы болза күш-ажылдың организаастаанының киригенде, амыл шагын булурчулуг амыгалда турарында деп бирордан демдеглээ. Он аңгыда тууг объекттеринде күш-ажылдың механизастаашкыны ам-даа мууд деңгеледе, мурдакчыларның дуржулганың непертерпейн турар.

Бо хевирлиг четпестер чүгө «Тыва нобалыт» комбинаттын туугуна эвес, өске-даа туугуларга бар. Республикада тууг-монтаж болгаш септелге ажилдарын үш улуг трест: «Тыва тууг», «Тыва нөдз тууг», «Тыва коммунист» трестер чорудуп турарлар. Эрткен айларның тууг-монтаж ажилдарының планын оларның кайы-даа күүсөткөн.

Республикада эң улуг булурчугуларын бирозы «Тыва нобалыт» комбинаттын туугун ап көрөткөндүгү. Ону тууг турар «Тыва нобалыт» тууг эргелери эрткен сес айларның керээл ажилдар планын 114,3 хуу күүсөткен. Ынчалзаа эрткен чылдарда чедир кылдымзаа ажилдарының урмундан аңаа ам-даа 3,5 млн. хире рубльдин тууг-монтаж ажилдарының шижээдери негеттинип турар. Беш чыл планының талазы-биле партияның XXIII съездинин Директиваларында улус ажил-агыйында онза учур-дузалыг бо туугун 1969 чылда дээш көрдүнгөн. Ону айткан хуусаада амыгалда кириер комбинат туугуларынның хундулуг хүлээлгези болур. Тываның баш бир улуг булурчугу А.К.Довурак комбинаттың ийги элзээнин туугуна байдал үстүнде аңаа туугуустан дээрдедөөс.

Беш чылдың үшкү чымынык эң харыскалгың ивараалы—дөрткү квартал эгелзэн. Беш чыл планын хуусаа бетинде күүсөдир, В.И.Ленинин төртүтүнгөндөн бээр чүс чыл булурчуга төлөттиг учуражыр талазы-биле алдыгын хүлээлгелериниң күүсөдери хандыры-биле тууг-монтаж ажилдарының хожудал турар участоттарыне бүгү күшү мобилизаастап, туугуларын күш-ажылдың эртеме үнөмдөй организаастаарының элементтерин эргелеп, участот, бригада бүрүзүгө шижээдир керек. Материал-техниктиг хандырылганы экижидеринден аңгыда, туугуларынның кышы үеде бедир булурчулуг ажилдарына таарымчалыг байдалды ам-дагаштан ык белеткеп тургузары чугула. Тодаргайлаарга, мастерлер, бригадирлер, участот начальниктери, инженер-техниктиг ажилдачылар кышы үеде кылыр ажилдарының фронтун баш улуг белеткээр хүлээлгелер. Улуг туугуларынның фундаментиңиң куудуп, дашкыкы шуктуралаашкыны чымыг үеде дооскаш, кыштың эң соон үезинде туугунуң иштики кылыгларын колдадыр кылдыр амылды организаастаары чугула.

Тууг-монтаж ажилдарының хожудал турарының база бир чылдаганы болза, кайы-даа тресте амылчын күжүнүн чедилеши болур. Организаастыг чылдааны чорудуп тургаш, туугунуң мергелиниң чаа кижиликтерин өөредир, оларны чурттаар бажындар-биле хандыры чүмчүң эң чугула айттары апарган. Туугларине амылчын күжүн мобилизаастаар, оларга чуртталга шөлүн бирги элзеге бээр дугайында СЭКП ТН-ның болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң долтаалың күүсөдир талазы-биле бисте чамдык ажилдар кылдыган. Ынчалзаа чуртталга туугунуң хожудал турары-биле, чурттаар бажындарының чедилеши-биле туугулардан хой кижи үнүп турар.

А чуртталга туугунуң байдалы кандыгы? Чуртталга туугун колдап чорудуп турар «Тыва тууг» трест эрткен сес айларда 5,426 дөрбөлчүн метр чуртталга шөлүн думзаган, ол болза планын өнөөдө чүгө 74,8 хуузу-дур. «Кызыл тууг» эргелери чуртталга туугунуң планын чүгө 65 хуу күүсөткен. Чуртталга туугун дүргөдир талазы-биле бисте мурдакчы дуржулга бар. Чижээлээр, «Кызыл тууг» эргелеринде бригадирлер эштер Чайдын, Шиповаленико. «Тыва нөдз тууг» трестин 586 көжүп чоруур механизастаттыг колонназында бригадир эш Ивановуң бригадаларының көжүгүнери кылын кылыр ажилдарын чымыг үеде баш улуг белеткеп алгаш, чылдың кайы-даа үезинде тууг ажилдарының темпини кошкатпайн ай санында дең-десин амылдап турарлар. Эш Шиповаленикун бригаданың көжүгүнери ийи элзегел ажилдарының эптиг аргазын тыпканнар. Ийги элзегел амылчыларын хундус ажилдар бирги элзеге белеткел ажилдарын кылып, чадалар салып, бажың шалазын, дээвир кылырынга тускайыттыгын. Бирги элзегел амылчыларын үүрим ажилдарга чардыкпайн, хаа салышкынын колдадып турар.

Бо хевирлиг мурдакчы дуржулганы тууг объектизи бүрүзүгө непертерди, участоттар, бригадалар, тус-тус туугулар аргазыга социалист чарышты улам калбартып, ону үрө-түңнелдир болдурар болза, беш чылдың үшкү чымында элзэн хүлээлгелерин республиканың туугулары күүсөдир шижээр аргалылар.

Делегейниң коммунист болгаш амылчын партияларының чөвүлел хуралына белеткел

БУДАПЕШТ. (СЭТА). МТИ агентиледин дамчыдып турарын баура алырга, сентябрь 30-де Будапеште делегейниң коммунист болгаш амылчын партияларының Чөвүлел хуралы белеткээр комиссияны хуралы азыттыган.

Белеткел комиссияны амылчын кирип тур партияларының төлөөлөкчилери делегейниң коммунист, амылчын партияларының Чөвүлел хуралына белеткериңге холбаштыр кылган амылчын дугайында Венгрияны Социалист амылчын партиясының Төп Комитетинде даяндыгын хүлээп алгаш, хун чүрүмүндө кирген айттыгыларын чугалажып эгелзэн.

Бистин РЕСПУБЛИКАДА

КҮРҮНӨ ШЫҢЖАМЫРЫНГА

Октябрь 1-ниң медээни-биле алырга, республиканың колхозтарында, совхозтарында күрүнө шыңжамырында 9073 тонна тараа кирген, азы план 15,1 хуу күүсөткен. Оң иштинде Улуг-Хем район чалгыс тонна-даа тараа думзаган. Бин-Хем район планын чүгө 3,3 хуу күүсөткен.

Он аңгыда, үрезин болгаш комбикорм орнап алыры-биле колхозтардан, совхозтардан тараа хүлээп алыр черлерге 4159 тонна тараа база кирген.

Сиген белеткели

Нияттың малынга четпээр саныг мал чедир дээш «Тес-Хем» совхозтуг Улуг-Хем район салбырында амыл хайымшыкыныг. Салбырың тоотун малчыларын Чооду Куяккан, Ямыркан, Янычыл, Чымба Нычыл олар ситенчилер-биле мога чокка амылдап келгенер.

Сиген шөлүнде машина-техника болгаш кижя күжү чыгы үеден бичи-даа кошмак дивизия, дем күштүг амылда-мышаан. Бо хүннерде 200 амыг сараатты тургузуп, планын 80 хуу чедирип алган. Бо чугула амылда трактористтер Дай-оол, Чооду, Алай-оол, Динч-Кара, Кара-оол болгаш он-даа өскөөр ийдекей-лиг амылдап, хун нормазын үрүтүп ажырып турар.

Салбырың Дүргү, Алды-Ооруг шөлдеринде хол калдымдар аенолар база амылдап турар. Олар ситенден аңгыда 480 тонна силосту салган. 1 тонна будук-бүрүңү калдырып белеткел.

Х. БОРБАЯ-ООЛ.

ДОПЧУЗУ-БИЛЕ

ЫРБАННЫҢ мях амыл-агы чедирин коллективи бо чымы 70 муң кубометр иштэ Кызыл-саалды бадм-р планын. Ырбанчылар ол хүлээлгезин септибрының ийги чартында, хуусаа бетинде күсөткөш, дүүден эгелеп пландан ажыр мях салдыр амылды чоруда берген. Олар септэ төмүчүгө чедир 4 муң кубометр иштэ республиканың чаа туугуларында чедирип бээр деп шижетирлээ.

БАЙ-ТАЙГА районун «Кара-Хөл» колхоз мал чедирин белеткелди дооскан. Ында эш Серен Серектугун удуртканы комсомолу-америктарын ситенч бригадалы 30 тонна ситен белеткээр дээш даялганы 97 тонна кылдыр ажыр күсөткен. Уң бригадала он мях 6 га көк-суланы ажаан алган.

ДЕПУТАТ СӨҢҮКЧУЛАРЫНДА

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаты эш Т.А.Стал-оол «Ден-Терезин» совхозтуг төмүгө болгаш Элегейниң малчыларынга баргаш, сөңгүкчулар-биле учурашкан. Депутат делегей байдалын болгаш республикада, районда күрүнө планының күсөттинип турарының дугайында илеткелди кылган.

Нога, сүт булурер улашкыныкың бо чымын чаа организаастап тургускан совхозтун амылчыларын багыт эвес амылдаанын ол демдеглээ. Совхоз А.К.Довурактын булурчугуларине 15 тонна ногааны, 15 тонна капустаны, 75 тонна картофелди болгаш планда көрдүмз-даа болза хүлээлге баура күрүнөгө 210 тонна тарааны саткан. Никитиниң малыга ситен белеткелдин планын 155 хуу күүсөткен.

Мал амылчының продуктуларын күрүнөгө садарының чыл планын сүттен өскөш күсөттинген. Совхозтуг мурдакчы хойжулары Ооржак Калганпай, Ооржак Ангир-оол 100 хойга олаштыр 90—101 хуратан кымылал алганнар. Комбайнерлер Ооржак Селин-оол, Ооржак Самия, Ооржак Марат-оол күсүк сезон үезинде 200—300 га чедир тараа кестирип, эки амылдап.

Депутат болгаш хуралга саал берген сөңгүкчулар кол кичээгейин шижетирелтинген айттыгыларже угландырган. Акка мал амылчын көжүлдер салбыр тургузар деп шижетирелтин хирезинде-ле мында эмиң пунктууздан өске салгы, кызыл-булун-даа чок—деп сөңгүкчулар М. Даржаа, С. Доржу саналган.

Бо күзүн Элегейниң малчыларына районун автолавкалары барбаан. Малчынар шай, таакпы дээш өскө-даа хереглелдин бараанын садып алыр дээш А.К.Довурак хойражы чоруп турар. Совхозка электр шугумун А.К.Довурак хойрайдан дөрт кириер, школаның класстарын бүс-биле чылдыр, чаа клуб тузар, яныз-бүрү эл-терекселдер дугайында кириер чыгыларын хамаарышкан министрстволар, албан организаасталарын удурткучулары-биле чугалажып тургаш, дуза көргүзгөн сөңгүкчулар депутаттан дилзэн.

Ам-даа 20 амыг тонна картофель ажааттынаан, дүжүт ажаап амылчыны доозулган-даа болза, шөлдерде савап болдунмөр болгаш кыпталгаашкына белеткел оожум чоруп турар. Бо айттыгыларын чоккү хүннериниң иштинде шижетирелерин эш Т.А.Стал-оол сөңгүкчуларына сүмөлзеп.

Т. ТАЛГАНЧИ.

ЛЕНИНЧИ МУЗЕЙДЕ ЧАА ЧҮҮЛДЕР

Ленинчи төртүтүгө чедир Ленинчи тураскаалдыг музейин бажынын тууг турар. В.И.Ленинин Төп музейиниң Ульяновск салбыры, политчыдымшыкының область бажыны база 1400 кижи олу-р улуг зал аңаа бар болур. Туугунуң доостурунга чедир ам-даа чыл арткан, ыччаарга музей салбырының эртем амыл-дакчылары чаа бажың көжериңге белеткелди эгелеп берген.

Музейин Ульяновскке салбыры ам-500 дөрбөлчүн метр шөлүгү бажында турар, а чаа тураскаал төмүгө онч шөлү ийи муң амыг дөрбөлчүн метр болур. Ол дээрже дегирилер турар 17 аал, байыр-лаздыг Ленинчи зал болгаш кинолектория-дыр.

Музей салбырының улуг эртем амыл-дакчы А.И.Томуль болгаш онч өөрү Т.И.Редина биле Е.В.Нечаева олар бүгү залдарын калчаар деривирин шагда планнап алганнар.

Антонина Ивановна Томульга ол нарык амыл эки бадангыр. В.И.Ленинин Төп музейиниң ам ол амылдат турар салбырының дегирил планнарын чээрби тмд бурунгар ол амылдап кылып турган. Ленинчи номаддык өөредиринде ам үеңиң чылда ол амылдап турар. Музейиниң салбырында, В.И.Ленинин бажын-музейиниң яныз-бүрү материалдарын ол чымы, белеткел турар. Сактырга, бүгү чүс таныш, бүгү чүс өөреттинген. Ынчалза-даа Ленинчи өөредитиң кайтамчы хой байлаанда ам-даа чаа-чаа чүлдер тыптып көш турар.

Чокта чаа, СЭКП ТН-ның чамында Марксизм-ленинизм институтун ады-винге амылдап турган. Анна-Ильинична Елизарова-Ульянованың чүлдериниң баштайгы хол үжүктөрүн ол көрүп орган. Ынчаарда Антонина Ивановна ниди чугула эвес деп сактылган, Анна Ильиничнаның бир-де демдеглел ам улуг ты-мышкын болур берген. Ол демдеглелдерде Симбирск хойражы Стрелецкий кудум-чуда 21 дугаарлыг бажыңга Ульяновтар-чүлдерини алган амылдап турар.

Чокта чаа, СЭКП ТН-ның чамында Марксизм-ленинизм институтун ады-винге амылдап турган. Анна-Ильинична Елизарова-Ульянованың чүлдериниң баштайгы хол үжүктөрүн ол көрүп орган. Ынчаарда Антонина Ивановна ниди чугула эвес деп сактылган, Анна Ильиничнаның бир-де демдеглел ам улуг ты-мышкын болур берген. Ол демдеглелдерде Симбирск хойражы Стрелецкий кудум-чуда 21 дугаарлыг бажыңга Ульяновтар-чүлдерини алган амылдап турар.

ТАРААЖЫЛАРЫНЫҢ ЧАРЫЖЫ

ТАРТУ. (СЭТА). Сентябрь 29-та эстон «Тарту» совхоз-туг ховуларында механизатор-тараажыларын баштайгы бу-гү-зүлел чарымы болган. Чарышты ССРЗ-ниң Кызыл амыл-агы министрстволар, бээр амыл-агының болгаш белеткелдерин амылчы, албан-даакчыларын профвилел ТН-ы, ВЛКСМ ТН-биле бээр амыл-агының эртем баураар организаастарының төп баш-таар чери организаастаан. Аңаа 36 кижи: 34 совет тракторист болгаш Бинто Улус Республи-кадан келген ийи тракторист киришкен (олар конкурстан дашкаар маргалдашкан).

Чарыштың кол негелдеи чер аңдарының шынары болган.

Дугулулг машинизатор тала-зы-биле Калининград областы Гурьев атыг колхозунан Е.Б.Ильозовский, а ийдекей дугу-луг тракторларын талазы-биле — Бурган областың «Там-тамшкский» совхозунан В.С.Павлов олар бүгү-зүлел ча-рыжының тилекчилери бол-ган.

Б. БАЛДЮК (СЭТА-ның көрр.).

БАЙЫР ЧЕДИРИИШКИННЕРИ

Кыдат Улус Республиканың тургустунганының 19 чыл болган онга таварыштыр ССРЗ-ниң Дээди Советиниң Президиуму болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели Кыдат Улус Республиканың Дарга-нынга, Улус төлөөлөкчилери-ниң Бүгү-кыдат хуралының Доктаамал комитетинге база КҮР-нүң күрүнө Чөвүлелинге телеграмма чоруткаш, кыдат улуска совет улустун өмүзө-эинден найраалчы байыр че-дирип, эң эки күзгелерин илергейткен.

Кыдат Улус Республиканың тургустунганы үр үенин дур-гузунда чорудуп келген рево-люстуг демиселе Кыдаттың амылчы чондарының улуг тил-ледгеи болган, ол революстуг демиселди совет улус чыгы-лып чок болгаш чаагай сеп-килди деткип келген.

Совет Эвилели КҮР-нун социализм тургузарында акыл-даа дузалачыны кезеде көргүзүп, кыдат улус-биле найраалдыг харылааларына хо-жулуп, бажылаарыне углан-ган политиканы чорудуп кел-ген болгаш чорудуп-даа турар деп, телеграммала чугалаан.

(СЭТА).

КНО-нүң Кол Ассамблеязының сессиязынче

КНО-нүң Кол Ассамблеязы-ның XXIII сессиязынга кир-жир дээш ССРЗ-ниң Даштыкы херектер министри А.А.Громыкога баштаган ССРЗ-ниң төлөөлери Москвадан октябрь 1-де Нью-Йоркче чоруктап.

УССР-ниң даштыкы херек-тер министри Д.З.Белокозкога баштаган Украин ССР-ниң төлөөлери болгаш БССР-ниң даштыкы херектер министри А.Е.Гурьловка баштаган БССР-ниң төлөөлери база ол-ла хүн Нью-Йоркче учуздуп үшкөн.

(СЭТА).

«Тере-Хөл» колхозтун хойжуу Андрей Оннай-нын колданында төрүүр 400 баш хой бар.

Бо хүн-нерде ол хойларын Са-рыг-Хөлдүн чок-кавы-зында оларладып турар. Мурунда чылдарга бо-лаарга малчының хою бо чаман эң эки деңгил-дени алган. Чылдың ажыктыг үези — чайны чөп амылгаан түңгелдин-де мындыг байдал чедип алдыган. Бо биче эвес күженишкениде малчын өрегенин херээжен ээзи Чөнүкпен Санааевна Ир-гиттин эвээш элзеп кирген. Оларын кайызы-ның-даа малчын стажы ам 10 чыл ажып турар.

ЧУРУКТА: Чөнүкпен Санааевна олары-биле.

А. Кривоножников фотозу.

★ ★

★ ★

Ленинчи комсомолдун ийкейин байырап демдегээр ху- нусуеке чедир өвөөш үе ар- кан. Комсомолдун 50 чылын байырлаар дээр ВЛКСМ-нин түрөөдүн быжылгаарынын, анык салгалдын Ленинниң хе- рөөнго. Коммунист партияга бердигенилди үлөөр-чижөөн көргүзөри болур. Болуштуу юбилейиниң чүгө эркен болгаш бо үе көрүдү тур- рыныс уузг ажилды түнөөн кылдыр аяса, а келер үедеги оруугаларын, перспективаларын толорулар улуг көмөг деп көрү турар бис.

Улут байырлаалык бүдү- түндө бистин райондун бүтү комсомол организацияларынга юбилейчи социалист чарыш- тын түнөөн үндүр. Бо чыдаан аясында-ле бистин комсомолчуларыныс, аныкта- рыныс юбилейчи элечеге ту-руп, белгиле социалист тү- рөдөгүлери алган. Ону Бүткүл саз бир нектен-не 1450 литр сүтү, чүс койдан 90—95 ху- раган, бир койдан-на 2,5 кг дүктү кыргыч амыр көрдү- ген. Оз ишкан 30 комсомол-

чуу мал ажилыңче, а 50 ки- жиңи туудже комсомолчу пу- төска-биле чорудар хүлээге алган.

Чайгы үеде малга быжыг чөм-сууну белеткен, хур кыш- ты ажарынын малгаалын тургузар дээш, комсомолчулар болгаш аныктар ортузунга со- циалист чарышты салбар- кан. Районун ажал-агыг бу- рузунде мал чөм белеткөөр комсомолчу-аныктар бригада- ларын, аяларын тургускан. Харымсалгалык бо ажалга «Искра» колхозтун аныктары шалгарып келгенер. Сиген ке- лизелгине ийи аянууш бы- жылгалаан. Оларга ийитин-биле 42 тонна ситенин белеткөөр дааскан. Ийн-ле недела эркен- ле планын онаалга күөсетти- ген. Ленин аттыг, «Больше- вика» колхозтарын комсомол организациялары аныктарын күш-ажылче мобилистаар, ажал-агыгын чүгдө уас- тарына комсомолчулар үлө- герин, ийкейлиг киржилте- лиг болурун чедип алырыңче кичээлге салып турар. Мал чөм белеткөөрүңче эң бедик көргүзгүлериң чедип алган ажилан турарлар.

комсомолчулар Куулар Май- оол болгаш Ховалыг Май-оол- дун аттары бүтү районда су- раалган.

Анык кижиниң коммуни- стт мөү-шыннын хевирлен кижилеринге коммунистт күш-ажыл дээш шимчөөнни малгаал салдарын чедирин ту- рар. Райондун мал ажилында, малгаал саанчылар арамда коммунистт күш-ажылдын коллектив деп бедик ат дээш социалист чарыш калбарган. «Сүт-Хөл» совхозта Ак-Даш, «Чыраа-Бахында» Шык-Бахы, СЭКП-ниң XXII съездин аттыг совхозта Бора-Хөл, «Боль- шевика» колхозта Дашты-Тей болгаш Ленин аттыг колхозта Кызыл-Чыраа сүт-баран фер- маларын коллективтери бедик атты чаалап алган. Бо фермаларда саанчылар, ка- ларчылар болгаш бызаа ажаа- чылар күш-ажылга бедик көргүзгүлериң чедип ап ту- рарлар. Олар өөренип, амы- ыраалда депшилетип чаар- тылганын нектелерин, чурттап турары чөмөгө бедик күл- турарын тургузар дээш шуугу- гуткенин, максатын чаалап а-

Ленинчи комсомолдун 50 чылыга алдаржыган солун хемчеглери тодоралып, ону сүтүр ажилдар кылмыр планнаттынган турган. Район- нун комсомолчулары байырла- нынга тураскааткан ажал-хе- рекке ийкейлиг киржиңи ту- рарлар. Артыкчылар болгаш 20 чылдарын комсомолчулары, анын киржикчилери, Соци- алистт күш-ажылдын Маалым- лары Ооржак Лопсанчал, Мон- гут Чола, Тыва АССР-ниң шкөөлөөрүнүн алдарыг баш- кы Олег Шириндиги, дө- тен, бежен чылдарын комсо- молчулары болгаш мурун- кы ишчилер, орден-хавыянын эдилекчилери-биле аныктарын ужуражыкчыларынча ор- ганизастаа эртерилгенер. Оларын үлөөр-чижөө, олар- нын чалбынчыг сестери бис- тин комсомолчуларыныс хей- алы кирип, улам эки ажиллаар, чурттаар, өөрени- ринче кыйгырып турар.

Комсомолчуларын хураа- нында эки ажалы, салгыла-чу- руму-биле чоңуу, кады ажил- лап турары кижилеринин ху- дуткенин, максатын чаалап а-

ганнар хей. Эңчи Ондар Омаа, чолочы Ондар Чүргүй-оол, саанчы Монгуш Алдын-оол, дарган Ондар Кызыл-оол, ту- дугу Норбу Суворов олар ак сеткилди ажиллап, болуун херөөнч мастерлери болу бер- генер. Бо кижилерин үре- түнөөдү ажалы комсомолдун алдарын бедиди, коммунистт партиянын бистин мурун- кы салтан сөрүдганын боттанды- рынга салынынын болур.

Аныктар солун, өөрелде- лиг, хөгүдү чүгүдү тыпкан, ынаар бүтү кижилерин хара- тутка чорудуур. Дайымч болгаш күш-ажылч алдарын чөмөгө-биле эркен көдөткөр анык кижиниң ийкейлиг кал- балгаларына чаагы салдарын чедирген. Бистин район ийкей алдарын чөмөгө-биле байлак, 150 похоту аныктар чорут- кан. «Харыг деганга» дээш хаактыг похотка 1300 комсо- молчу киришкен. Шериге ке- диртилерин сүдү аныктарын шери-патриоттук кижиз- дилгенин хевир болган. Анык, механизаторлар сүдү мурун-кы хураалга солуга- зының ийдири болуп, оң кир-

жигилеринин сөүлүганын хаймыктырган.

СЭКП-ниң Программанын бүтү тала-биле сайыраптаг чаа кижини өстүренин чүгүд- лап айыткан. Иянган бис- тин комсомол организацияла- рыныс аныктарын күш-да- мыр сайыралынче кичээлге салып, спортту максалды бо- лудурын чедип алыр орууга- лыг. Комсомолдун юбилейинге тураскааткан спорт маргала- ларын организастаа эртерге- ген. Чижээ, спорттун нацио- нал хевирлеринин спортка- ларына анык спортчулар хей киришкен. Велейбол, баскетбол маргалааларында база комсо- молчулар, аныктар өөс черин ээлеп турарлар.

Чаксы, күсүк сезоннар үе- инде комсомолчулар болгаш аныктар өөсөөрүнө ажил- лап, колхозтарга, совхозтарга улуг дузаны көргүзүп турар- лар.

Бистин үенин анык кижиз- ди күдүтүрүн, билигин не- гердикчиңи бедик атка тө- лөтүг. Районда комсомолчулар бот-тыынтыр уран чүгө бол-

гумнериниң ийкейлиг, чога- дыныч киржикчи. Бот-ты- ынтыр уран чүгө фести- алыга 4100 анык кижиз- киришкени бистин оолдар бол- гаш кыстарыныс уран чүгө сундуулар хевирлен турар. Бо хүнөөдө дүгүт ажалдазында механизатор- ларга концерт көргүзүп, де- ния, бөсөлөөрүн калба-биле чорударын организастаа. Ком- сомолчуларын дөккөс көмүчүр болуу ажал-буру темалыг, со- лугу укалыг бөсөлөөрүн кыл- ган. «Ленин болгаш комсомол», «Сен» алдар, комсомол, «Ленин болгаш аныктар», «Мени комсомолга хүлөп ап көрүр» деп темаларыг тео- ретиктиг конференциялар хей киржикчил, бедик ийкейлиг дөңгөлөг эртен.

Райондун комсомол органи- ациялары «Комсомолдун ажал- ны ажал-херөө-биле быжыл- ла», «Юбилейге сазн бөлөө», «Өөренип, өөренип, база катан өөренип» деп Ленин маалым- чиктеги комсомол кешээлерин эртерген. Ийкей хемчегер анык кижини кижилеринге, хамык чүгө харымсалгалыг

болурун мекереп-билиринге уузг ролюд.

Өөреникчилер ортузунга ажилды комсомол организа- циялар башкылар-биле кады ко- рудуп турар. Райондун 22 шкөөлөөр хураган ажилын- чар, мурун-кы кижилер-биле ужуражылга болган. Ийкей харымдазын ажалын баш- кылар демдегеп турарлар.

Бо чылын комсомолчуларын болгаш аныктарын полити- рымыншын чөмөгө хараа тууду, оларын чаа негеделер- ге дүштүр өөдир орууга турустууган. 40 болгаш бо- лгаш клуб организастаа, про- пагандистериңиң чөмөгө бис.

Алардыг байырлаагыста утуктуур алган хүлээлгелери- нде күөсеттигин дээш окта- бис күөсеттигин бедик кө- дүрүлүшкүн-биле ажиллаар бис. Юбилейге теминиң кош- катпай, В. И. Ленинниң тө- рүтүтүгенин бээр 100 чылыга утуктуур күш-ажыл- ны элечтиг уламчылап бис.

Б. ОНДАР.
ВЛКСМ Чөөн-Хемчик райкомунун бирги секретары.

СҮТ-ХӨЛДҮН АЖЫЛ-ИШЧИЛЕРИНДЕ

БОРА-ТАЙГА АЖЫЛАР

Чурумал

Сентябрың наам күнү. Шөлдө-Тейин бүтү таала- рында чаптылган тараал шөл. Мыда тайкыныс ажил- ныс. Сөс хову коралылары са- лам баштыг хову-сарыг кы- ыл-тасты, абайын, сууныс келип ажаалган. Автомашина- лар, тергелит тракторлар ком- байнларын бункерлеринде дүжүтү хүлөп ал-ла, хову турлаанда шалче мушкан. Ангастарда бөкпөк-бөкпөк кылдыр хөмөнөй дүжүлгөн саанчылар өөсөөр трактор- лар доошун буртуткан. Ховуларынча-чөмөгө-иш- чилер ону саралатты тургус- кан. Топ шалда тараа арыл- лап, куртаган машиналарда ажиллаар, автоканиаларда чүдүргөн, оон дүжүргөн кижилер башым хөдөлгөн. Бо болза Чөөн-Хемчик районун «Сүт-Хөл» совхозунун Бора-Тайга салбырынниң механизаторларын болгаш аныктарынниң деминг ажилы-дыр.

Дөң-Сайыр унагыс. Мыда чаагы, садам баштыг «мо- ковок» сөртүгү кызыл-тазы. Ону 5 комбайн агрегаттары турмушкун чокка ажаалган. Комбайндан тараа хүлөп алыр — чолочылар, трак- тористер комбайнларынниң доктаамал эдеринчилери апа- ган, шөлдөн шалче, шалдан шалче салып-ла түр.

— Бисте беш чылым үшкү чылынын дүжүтү бо чылым чылыны-биле алырга күн-не чүгүр, чалкыч унактарларын 8 центер, харын оош-ла өрү дүжүт алынып турар. Бо унактары тараалын ажаа- лан беш бөгү доостор, а аарга комбайнлар Чалбак-Шыкка ба- ыры ажиллаар. Бир комбайн- ны ол-чарыкче — Шөм-Ак-

сында тавычалаттыган чиге- тараан болдурун бастыра- ыңче чорудар бис. Бистин комбайнлар болгаш өскө-даа тараалчыларыс ажиллап турар өр-хейлер болгашан. Сов- хоз бөгү күрүне-биле үе са- напкан: 250 тонна бараанын тараа садар планыныс ажал күөсеттигин. Үренин урууш- куну-биле район ажал-агыг- ларын мурун турар бис. Бо чорук сүт-хөлчүлериң, оон иштинде бора-тайгажыларын шуудургу демсели, улуг Ле- нинниң төрүтүгенинден бээр 100 чылыга. Улуг-Октябрь, Ленинчи комсомолдун 50 чы- лынга күш-ажылч сөүтүн бараалалар дээш төлөтүп ижи-дир — деп, совхозтун көл агроном эш М. Исавов чу- галааш. Олениг-Ховуа ажаалганын байдалы көр- дөш автомобилниң доошун доолду хал чоруту. Ол хуу комбайнлар болгаш өскө-даа орай дүңге чедир сөрүктү ажиллаар. Комбайнларынн пражекторлары дүңгенин 12 (24) шака дээр чырыкты- ланган.

Өөрүнү мурунуга хал ор- ган М. Кожалык ховорбин доктаамал дүңгөн, сыпта та- ралын башын ажалыкка ууш- тар көргөн. Шалың-хыраа дү- жүп турар, тараа чоктактанп турар болган. Оон өөрлери боз доктаамал.

— Ам иштаныр-дыр. Оон бынка тараа урелин баксы- раар. Тараа дээрле алып ба- лал. Коммунист партия, Со- вет чаага тараага чидирип, урелин баксыраактын болду- рас дүдүйнүз кыйгырып ту- рар болтай. Ону күөсүдөр хе- рек. Че, туралгас! — деп эш

О. Кысмылак эштерин кий- гыраш халаан. Дүңкө кара- ынч комбайнларын чидип чайыныг херелери үе шалп чоруккан.

Туралг. Мыда дүңкө аял- чегин ишчилер кидин ту- дук ажиллаан. Салгылаан ре- дери-биле бүргөтөн дегем шалда арыгалар машиналар ында-ында шимчөөн ажил- лаан. Сарай ажаалда сунуш- ка база-ла тарааны куртаган. Шалда тараа-ла тараа.

Комбайнлар өскө-даа ме- ханизаторлар чүнар-бажын- нааш, повараарын белеткөөн ийиң чөмөгө барганнар. Учөт- чик эш В. Дюнда-оол тараа- жыларын ол хуугу ажилы- нын түнөөн ишчилерин ажил- лап киреңкен. Механизатор- лар ак чорганарыг чы- лыг шугаалаан.

Дөң Чөөн күткен хаалап орган. Ол хүнүн байлаа шокор булуттарын хире. Но- варлар демин-не күш дүңгө- де тургалды, ишчилерге ийи- чөм белеткөө бергенер. Ажалга сунулаат күдүр кара өрлөр уруугу-сүрүткан турар, сергидир чүгүлгөн, комбайн- нарында, а чолочылар, трак- тористер бөз-ла боттарынында барганнар. Олар эдилген техниканын тазын, ол-бо чөм- лөриниң эдеринчилери дүңгө- кылган, чалгыс сөс-биле чу- галааларга ыдаптар-малатп хынымышкан. Хүн үшүп бедип орган.

Ажил-ишчилерин эртенги ажилче үренинч бетиң ажил- лап лектор (Бора-Тайга хову- лажыны директору эш О. Сөкүр-оол) чедип келгеш, хе- лелеге болуштугунга ха- маарыштыр кыска, билигин лекцияны оларга номчун бер-

ген. Лекцияның аягында лектор солундарда парадтын- ган СЭТА-ның аныктыг «Зонд-5» дээр автоматтыг станцияны Ай кавыныче са- лып үндүренин Совет Эмле- линде боттандырган, ол ав- томаттыг станцияның Черде эоп келгени, Чер-Ай—Чер аразыны космос өрүүшүн ажалытынган ол таныштыр- ган.

Назы дөгү улуга берген Ондар Бунаак лекторуну чу- гаалын талап хыныаш, мы- ча дөң:

— Кижиз дүңгөвөөн чүвө- ин дүңгөп, көрбөөн чүвөин көрүп турар малгай-ла чурт- тала-дыр ам бо. Амылрап, чуртталга улам-на чөмөгө-биле турар. Совет эртем, техника- нын кайтамчы улуг хөгжүдө- ресин, чалыныкча чедип- чинин чалып-иш магалд ту- рарынч база бир херечин бо-уду. Уваа, чүү дээр, ар- тында-ла Айны доламын, оон байдалы шимчөөн, төртү- түнгө Чер-оронунга дедир менди-чаагы эш келер кай- гал, магалд хаммас техника- дыр. Мындыг магалыг үеде коммунистт күш-биле ажил- лаар, ажиллаар база катан ажиллаар, база-ла шак мы- чар өөренип, чурттаар херек. Чөмөгө-биле чырык ажилла- чуртталга ол-дур. Бо улуг те- дикчиңге бистерин күш- ажалчы харымсыс бо.

Оон чүгүдүн бүтү ишчилер бүртүн-биле дөңгөш, сетки- лерин хынышкан совет эр- тем, техниканын чедикши- ниге байыры чедиргенер. Шалың курган эгелер турда хову коралыгын Чалбак-Шык болгаш өскө-даа унактарга эдеринчилерин эдертипкен ди-

гил-биле чорупкан.

Бора-Тайганын тараалы- рынча дээр күш-ажыл- чы демсели мындыг. Оларын аразында социалист чарыш- тын мурун-кылар хей. Оон иштинде комбайнлар Ондар Кысмылак, Монгуш Кожалык, Ховалыг Кошкар-оол, Ондар Хулар-оол, Ондар Мартаа олар ажал оонааларын хун бүрү- де 120—150 хуу күөсетип турарлар.

Автомашина чолочыны Оор- жак Очур, трактористин Хо- валыг Очур, Ховалыг Сарыг-оол, Сарыгал Хеймер-оол, сунуш- чиктер Куулар Кошкар-оол, Николай Тонуй-оол, Куулар Хеймер-оол, тараа арыгалчы- лары Юра Монгуш, Ховалыг Артык болгаш оон-да өскө- даа ажал-херөө-биле максалдыг.

Бригадада улуг повар Он- дар Вак-ыс, оон дузалагы- лары Сарыгал Байыр, Хо- валыг Сүт-оол олар тараал- чыларын улуг хүлүткенин ба- за өөрүг чедиргенин чаалап турар. Шыныгыла бо кыстар- чөм белеткөө турары ма- галамчыг. Дүңгө-биле үеде ховуга — комбайнларынн турмушунга ийиң чөмө ма- шина-биле чедире бээр. Сооса савадардан ажал-буру, ажал- ныг ийиң чөмө комбайнларге хуу повар Вак-ыс эдиле- де кудура бээр. Байыр-биле Сүт-оол гулаш, помидорлар салат, үркен дүңгө-биле бызаа, болгаш өскө-даа чөмөгө эки бедикте билдирер.

Ам салбыр 1770 ажал га тараа күзүтүрүлгөн ажал- лап, дүжүт ажал алдарын доо- зуп турар.

М. СЕВЕН,
«Шынык» корреспонденти.

Комсомолчу Куулар Чечекмаала удурт- кан Кара-Чыраа салбырынн оогор бри- гадыны аныктардан тургустунган. Ком- сомолчу аныктар ВЛКСМ-ниң 50 чыл оюн күш-ажылч белеттери-биле утук- ку ал, новгаларын болгаш картошканын элек дүжүдүн өстүргенер.

Иштинин чөмөгө-биле, үрениңге херекээр 134 тонна картошка шыгжамы- ла турдуң. 23 тонна хире ажал-буру но- вогаларын совхозтун чөмөгө-биле чөмөгө- биле, Чадананын, Ак-Довурак хоорайныч

болгаш Барым-Хемчик районунун хе- регелдеринче чоруткан.

Бригадада наш чылар уааштар ажал- да, новгаларын өстүрүп ажаарынга кер- гежөөн аныктар хей. Оларга комсомолчу кыстар (чуртукта, солгай талазында) Д. Чечекмаа, М. Хензана, М. Сайын, К. Ооржак, А. Куулар, К. Чечекмаа олар хамарлар. Кара-Чыраанын оогор бри- гадыны новгал дүжүтүп ажал ажал ажал- дарын дөңсөөн.

Ш. КУУЛАРЫНЫң фотогу.

ҮЕ ДАЛАШТЫРЫП ТҮР

Хар соңу болгаш башкы таадырларын эдертипкен килер чагылаа. Иштинин ты- нымын хун бүтү чоңушпаал орнор. Амдылааштан бешин Шөм-Шун болгаш өскө-даа ар-тын артында олардагы малчылар-биле артыгар орун-харымалын хал бергедер дүжүтүр. Совхозтун ажил- ишчилери кыштаалашкыгта бедиктеги хынамчыг чорут- ту, иштинин малын 3300 тонна ситенин, 7249 тонна ситену белеткөөн. Ангастар- га туугу-даа саванын алырга байн болуп саралатканын ма- лчылар бөдү чоңуу массалыг шеф ажалды калбарган. Саван бо- лудушкунуң Иштин салбыры- ның ажалчыларын ийкейлиг ажиллаштыр, 250 ажал то- на саванын бүртү болуп, ажал дооскан. Ажал-Маа- дырын ажал-ишчилери 600 тонна ситенин белеткен, па- нын ажал күөсеткен, саван болгаш нов-сула ажаалдазын- га орнаалаштыр шеф-биле киржиңи турар. Чөмөгө-биле ховуу-даа саванын алырга байн болуп саралатканын ма- лчылар 80 тонна ситен, 45 то- на кок-сула белеткөөр оонаа- лашкыг чедипкириң күөсет- кен, кыштагалар сөтөлгө-биле кирең. Кышкка бедикте тараал-биле ол ишкан ийкей- лиг ажиллап турар брига- дада Ондар Дамбы-оол бригадир Ондар Алдын-Ишкин- де өшкү бригадам. Шөкөөдө хову бригада (бригадир Ондар Серен-Лана) хамар- лар.

Малды чымыг болгаш тодуг кыштагалашкыг-биле хам- лар дөңгөс чоруп тур- ла-да, олардарын шалып, чаа кыштагалар немей ту- дар, эриг кышааларын септе- силер, мал чөмөгө кыш- таларын сөртүп чедирер, малчыларынч чуртталга амдыраалыңче сатыш салыр ажал совхозта ала-чайгаар- лаашкыг чоруп турар. Совхозтун 90 ажал муң баш малынч 230 хире кыштага- рынч чөмөгө сөтөлгө кире, ам кыштагыны чөмөгө, чаа кыштагыны кашты немей туудар бөгүңге чедир бедиле- мөс.

Бора-Тайга салбырынн эр- гелекчи М. Нанчыр-оол кыштагалашкыгта бедикте тараал-биле алырга мын- чаа харымлаан:

— Бистин 42 кола шээр малчыныс ховуларын чаа- ны кыштагаларында көмө- ге калаларынын иштин ко- ларын, калаларга бөдү сөтөлгө-биле кыштагаларын кыштаган. Ийкейлиг ажал- бурунунда бедикте, Ангастарга похор база эгелен. Саванын чидирип койка болуп саралатканын октябрь 10-да доош ажалын алган ажал ажал ажал турар. Оларда сөс трактор, 30 ажал кышкыктылтылган. Амдылаашта 350 га аглгастан 330 ажал тоно «важ» чайдалыгын саралаттылган. Сиген са- рааттары шугууу калалашкыг. Саванын калалашкыг хөмчөгөр база ажалын турар. Шөлдө-Тейин хову тур- лаанда шалда тараа бөгүм мал чөмөгө ажиллаар-биле баш удуз сүт-баран фермаларынч тергелит тракторлар болгаш автомашиналар сөртүрүп үргүчүлүп турар.

Иштинин малын ажал- да ажилың. Ажал-хавы- ларын хуулаа малын бо- луп кыштагаларын хөмчөгөр ажал-Маадыр, Сүт-Хөл, Иштин көлө Советтер- ин дүргалары эштер Чысы- оол, Лопсан, Найдан-оол олар абайын турар.

Кыш келген. Күштерин кыштагалашкыгта бедикте мобиллаштырган сөкөс ди- рекциянында организастаары чугула.

К. ШАНГЫР-ӨӨД,
«Шынык» тускай көрр.

Мурнакчы кижилер

Тыва АССР-ниң Дээди Советинин депу- таты Ооржак Дажы-Намчаа совхозтун сургалы хойжуу. Мурун-кы малчин бо чылым бөз-ла эрестиг ажиллап, чөм- турар ховуа оонаштыр 112 хураганарын, бир койга оонаштыр 2,6 кг дүктү кыргыч алган. Ховуу мал чөмөгө белеткөөн хууза удуз-хуузу кирип, 6 тонна ситенин белеткөөн, 10 тонна саванын сарал- таан.

Кара-Чыраа салбырынн Оон брига- дазын хойжуу Бадма-Наам Домушка база-ла улуг хүндүткөдиг кижилерин бээрз. Күш-аыалыч, малчын херөөнч болгаш Тыва АССР-ниң Дээди Советинин

депутаты. Бо чымыг хүлээлгенин Бад- ма-Наам Домушка ажал күөсөдүп, чөс хой- га оонаштыр 163 хураганын менди кам- галап алган.

О-ла салбырынн Кызыл-Тайга хойжу бригадазында эрестик Иван төрүр чөс хойга оонаштыр 90 хураганарын камга- лап алыр хүлээлгенин алган, эрестик ажиллаан, чөсө удуз 100 баш хураганын менди доктуткан.

ЧУРУКТА: мурун-кы хойжулар (сол- гага талазында) ООРЖАК ДАЖЫ-НАМ- ЧАА, БАДМА-НАЗЫН ДОМУШКА, ЭРЕЛ- ЧИН ИВАН.

О. МАСПЫН-ООЛДУН фотогу.

киржилгези чокка бүтүг- мөс. Ийке-дагы күсүк дү- жүт ажаллаан шалың- чы фронт дөң бүтү чоңуу адал турары чөп. Ажал алышынын ховулар бөзз күрүне-даа, ажал-агыг-даа,

тараалы-даа, механизатор-даа туралган каражалар ажал- ларын бөрбөк тараа ажал ма- жак чөмөгө каагад дөңгөс сөс- биле демин калып, дөңгөс тур- жу ажиллап турарын бо. Комбайнер—хову коралынын калыны. Бо алдарыг болгаш бедик ат. Дүжүтүг салым-чө- ду комбайнерден хамаржы- рын билер мен.

Улут башкы В. И. Ленинниң төрүтүгениннен бээр 100 чы- лынга болгаш Ленинниң комсо- молдун 50 чыл юбилейинге ут- куштуур калбарган бүтү-уагучу социалист чарыш кыриш- сен. Бистин совхозтун Кара- Чыраа салбырында ажиллап турар комбайнер эш О. Самбуу- биле чарыш салган мен. Мөң хуулаал 400 га тараа кула- тураларын чидирп чокка ке- зип ажалар. Бистин салбырын бүтү тараанын чазын ууур суггарын тараын болгаш ча- лын сугтап-биле хамаргынар. Ийке-дагы тараанын унужу ба- за дүжүлү багыт аяс. Гестар- га оонаштыр 8—10 центер дүжүт алынып турар. Болум- нуу коралын «СК-4» ту- руушкун чөк ажиллап турар. Комбайнны бедик бөдүрүчү- лүт ажилы оон ээинин эки ажалга, ажилден хамар- жырн бир-ле дүжүлү комбай- нерге ажиллаан чылымга туржугалыг ховуу комбай- нер Ондар Кысмылак мөңгө чугаалап, хей чылардыг бо- луп дүжүлүгүлүгү сүмөлөн. Болумун ажилыма мурун-кы

дүжүлүгүлүгү удурутуга болду- руз ажиллап турар мен. Болу- нуз уулуңда хей гестар черин дүжүтүп ажаары комбай- нерге бир-ле элечеге кол со- рулга. Ийке-даа нини дүжүтүп ажаарына демин ий негеттинер. Иянган бисте комбайнер бүрүз бот-бота- рынга дузалаашкы чаччыкан. Дүжүтү чидирп чокка дүр- ген ажаарынын аргамз — бе- лүктөп ажаалганы чорудуп ту- рар бис. Бо хүнөөдө бистин эвөөнуз дөңгөс комбайн Дон-Са- ыяр унагостуну тараанын дооскан, ам Чалбак-Шыкка «Московск» сөртүгү кызыл- талын ажал турар бис. Сезон эгеленген бээр 230 ажал гес- тарын дүжүтүп ажалын. Эзелде 10-аал 18 бункер иш- ти дүжүтүп ажал турар мен. Эртенги шалың-хыраа курга- лып биле-ле 9—10 шактан ке- зип кирген, дүңгө-биле 11—12 шак (шалы дүңгө-биле) чедир ажиллаан, хову турлаанда ба- рыл чүвар-бажынааш, дыш- таны ажал бис.

Туралг столоваалында ийи- чөм бедип турар. Эртен эр- тек туруп, чөмөгө-биле, шалың- хыраа кургаже техниканын үзөп, хылаалды кылып бедет- керин. Оон-на база-ла күш- ажалчы фронтке кириңер. Бисте ажал алышыны доо- стурга чоңушпаан.</

ЭСКЕРИИЧЕЛ ЧОРУК

Барым талаа районуна баар асфальтылыг улуг орунтуң солагай талаада кызыл казы кара дагың баарында Элегес-Акс суу бо. Ында «Мызыл-Хава» шахтазы хөмүрдөштү бугурун турар. Маңа куш-ажыл незде хайнышкынын. Ичинини оттары хүндүс чүгө дагыңаа кыппас дээрден башка, бугурулгенин эргекон чүгүлү уастантарын-да дүн-хүн чоң чырып турар, а дүңе шахтанын дагыңаа, иштинге-даа элктри чырып чынайа бээр.

Ажылчыларнын, дагычыларнын, инженер-техниктиг ажыл-данчыларнын болгаш техниканын бүгү күжүнишкенин, чагадыкчы ажыл-чорудулганы «кара алдыны» тыярыкче угланган.

Машиналарда чүдүргөн хөмүрүн деңизлээр кижилер-даа, шахтанын администрациясында, комбинатта болгаш өскө-даа дүңдүрүлгө чөйрөсүндө ажылдап турар бүгү ажыл-чынар коллективтикти нити чедишкенин чөйрөсүндө турар.

Шахтанын коллективин эрткен сес айларда эки аялдаан. Маңа бадыйкал кылдыр чамдык чинктерге дөңсөп көрөдү. Хөмүр-дөштү тыярыкчы сес айлар планы ыратка ажыр күжүсүтүнгөн. Бо чылдың чүгө бирги кварталында пландан даш-каар 5000 тонна «кара алдын» ажыр бердигин. А сес айлардын түнелинде 12 муң тонна ажыр настынган.

Нити чедишкенин дагун болуп турар шахта эргелелин, партия организациясынын дагынып аныктыгы турары — улусчу контроль болуунуң дугайын демдегелес эргекон.

Эльмира Халимова Алешечкина шахтада чээрби кижик составтыг улусчу контроль болуунуң дагынып. Ол хай-нитинин бүдүрөл-даагызын күжүсүтүшкөн, бодунуң дөңсөп чыгып—вентиляция станциясынын начальниги хүлээлгенин база күжүсүтүп турар.

Улусчу контроль болуунуң ажылынын планын кварталдап чөгөдөп тургускан. Ону тургузаарда партбюро, оң секретары Владимир Георгиевич Тешуков биле баш уулу дугурун күжүсүтүп алыр. Болуктун кеңигүүнүндө даалгаларын бээрде мурунунда-ла тургускан хуваалда-улагыс өзүгүз кижик бүдүрүлгө күжүсүп шыдагың дөңсөп чыгып оңаап турар. Оң ыңай күжүсүтүнгөн, кылдыгың, хынаан аялдарынын түнелин, кайы-бир кижилерин мөдөзү-биле кийген хөмүдүл азы дилег билдирешишкенин канчаар чугаалажып көргөнгөңүң түнелин партбюрога, мектепке, коллективтиг бүдүрүлгө куралдарыңа өй-шаңаа илтиген турар. Бөлүң көлдүндө ком-мунистерге, комсомолчуларга дагынып турар. Бо чылын мын-дык хынаан аялдарың чорудуп, четпестерин өй-шаңаа эткен. Чүжээлээрге, нар талаа-биле килдистип ажылың хынаан. Куш-ажыл дептерлерин дөңсөп, дүңдүрүлгө күжүсүтүп турарын база документтерин казалап турарын хынап көргөн. Чамдык үрүмнө четпестерин баш уулу илтиген, боттук дузаны чедирген. Ажылчыларнын ажыл төлөшүн шын санап турар бе дээрзин база хынаан, маңа хамаарыштыр ын-дыг-ла онзагыч чүгө база чок болган. А материал сылдында база шахтада дилег болгаш өскө-даа материалдарын артык-шылдыг болуп турарын хынап көргөн. Ында четпестер хай болган. Шынап-ла, шахтанын иштинде, дагында дилег мате-риалдары хай чыгылаар, ажыгың демир-дес аймак хай. Ча-гууру профилактиктиг хынааларын кылганың түнелинде оң четпестер чылаатынган, харын-даа коллективке 500 ажыг акша камналгасы чедип алдыган.

Эң-не идеялыг, дагынып кижилерге улусчу контроль болуунуң кеңигүүнүнө проходчик Григорий Яковлевич Ми-хутин, электросвар Григорий Иванович Пономарчук, нор-мировщик Нина Георгиевна Глазихина, бухгалтер Вера Ива-новна Наталья, дагы Иван Игнатьевич Еремин өлөр хамаар-мы.

Контроль болуунуң кеңигүүнүнө ажылчылар дагылап сөөртүр автобустун график өзүгүз шимчээшкенинде эгел-лээш, бүдүрүлгө участогунуң бүгү-ле адырларында хуваа-тынган. Ажылчыларнын өй-тап аялдарыңа бички-ле таа-рымча чок чүдүлөр тургустуң берген таварылгада болуктун кеңигүүнүнө доразна-на хурап-сугаага тургузуп, айтырыңы узамдыктырбай баш уулу хемчеп ар турары көнүчү шын.

Бөлүкчө хөмүрүн улусчу контроль комитетинин тала-зында боттук ауза чедирип, кандыг арга-хөмүр-биле ажыл-даагын сүмөлөп турарын ш Алешечкина чугаалаган.

Сөөлгү уеде болуктун кеңигүүнүнө шахтаның кышка бе-леткелине кичээлгөй салып турар апарган. Ам олар чылы-дылга системанын байдалын, ажылчыларнын мышны уеде аялдарыңа таарымчалыг белеткелини амыдагаштан чо-рудуп турар бе дээрзин, аш-чөм, идиң-хөп хандырылганын, шахта иштинин дөңсөп-хөмүрлөдүрүлгө чөйрөсүндө хынап ту-рар. Оң түнелин ам болуп бүдүрүлгө хураалыңа чугаала-жыр.

Эльмира Халимова Алешечкина аялдарын кабинетин-ге партбюро секретары Владимир Георгиевич Тешуков кирип келди. Олар болуктун план өзүгүз чорудар ажылын боттаң-дырар дугайын дугурушту. Мышка белетке — хүнүнү ай-тыры апарган. Уи айтырың келер неделяда доозар, чет-пестерин чалайдыр деп секретары биле болуктун дагынып дугурулуңа ындыг болган.

Четпестерге эштеп чок, бүгү-ле чүвени хай-нити өзү-биле нөөр улусчу контроль болуунуң кеңигүүнүнө администрация-нын, партия организациясынын ынааныштыг дагынып апарган. Д. ЕНДАН.

Хайгааралды күштөлдүргөн

Коммунист күш-ажылдыг бүдүрүлгө республика типо-графиясында кышка белетке кайы хире болганын соңуу-ган, мында улусчу контроль болуунуң дагынып эш И. Пен-шин-биле бесед кылырмыта мычылдыр эгеледи:

— Беш чылдыг бүдүрүлгө планын хуваа бөтинде боттаң-дырар. В. И. Ленинниң төртүнүнүнден бөр 100 чыл болуп оюн күш-ажылдык белеткелиг үткүр сорулга-биле коллек-тивтиг кеңигүүнүнө хайы—чагыны, чыгыны—хөйү дөңсөп чыгып деминг аялдаан, төөгүгү юбейдиге тураспааттан со-циалисттиг чарыкка алган хүлээлгелерин ай, квартал саын-ла чедишкенин күжүсүтүп турар. Бүдүрүлгөн кышка бай-далда аялдарыңа белеткээр чүгүлү айтырм, дирекция, партия, профсоюз организацияларын чугулаа коруп, белет-кеди хай дугурулгача чорудуп келген. Бо чүгүлү аялдыг контроль болуу, оң түе-түе кеңигүүнүн үргүтүп хайгаар-ап, кылдынып турар аялдарын илтиген. Болуктун хура-алыңа чугаалажып, дирекция, партия, профсоюз органи-зацияларын сүмөй берип келген.

Кышка белеткеге чок чүгүлү одалга системанын септөп кы-лыр турган. Бо аял чөйүрү үзүндө доозулган болгаш бү-дүрүлгө одалга сөзүлгөсү таарымчалыг кирген. Олар мате-риалдык сөөртүлгөсүн оюм чорутууну турары контролер-дарын хынап-дагынып илтиген, бо айтырыңы дирекция чөйрөгө тургустан соонда хөмүр-дөштү сөөртүлгөсүн шуу-дал болгаш өзүн кураалып тургустуңан.

Бүдүрүлгөн кышка үткүртүр белеткээр план-график аялдарын кылдыган болза-да, чамдык кылар чүдүлөр оюм чорутууну турган. Чүжээ, четпестерин соңгаларын рамадарын эвинге кылар, бузун шилдерин сөөзүр аял-септээр эгелеткен чөйр чорутуунай турган. Улусчу кон-троль болуу бо айтырыңы болуптур хураалыңа көргөш, хөмүрлөп белеткелерин алган соонда аял хураалда. Рамадар-ын эвинге кылар, бузун шилдерин солаан, илтиги рамадар-ын салдыр арткан.

— Улусчу контроль болуу партия организациясы-биле бир деминг аялдаан. дирекция чөйрөгө үткүр дөңсөп чыгып ко-гүлү, бүдүрүлгөн деск аялдарыңа хандырар дөңсөп хай-гааралды күштөлдүргөн— деп, эш Пеншин беселени түн-өп калды.

А. АЛДЫН-ХЕРЕЛ.

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮННЕРДЕ

БТА агентилелдин дыңнады

Вырлымкынын үзүрүңгө соңуурадыг НАТО-нуң ол болуктары ажылдап турар, чо-гум-на харын Болгариянын Улус Республикасынын тай-бынга ынакшыдыг болгаш боттук политикам ол чыгар-лышкыга биче эвес хире-чөйрө-биле дүңдүрүлгө бол-доп, БТА демдегелес.

Болгариянын Улус Респу-бликасынын кааза ол буруу-ла-дышкынынын кандыг-даа үндөзүн барылаалар чок кылдыр бүрүнү-биле хүлээ-вейи турарын медегелээр Болгар телеграф агентилелин-ге төлөзөткөн. Социалист

Болгария чыгыс-даа чуртка девискоор талаа-биле негел-делери чок болуп келген бол-гаш чок-даа. Бо турусту партиянын болгаш чазактыг делегей документтеринге чыгыс эвес удаа илтигенде келген. Ол дугайын азын хай-ралчы керээр, албан өзү-зүңү өскө-даа документалар болгаш медегелээр хө-рөчлөп турар. Ол докумен-тилер болгаш медегелдерге Болгариянын Улус Респу-бликасынын ийги да-ымкынын соонда тургустун-ган кызыгарыңа бузаба-

ам дээш тодаргай болгаш билдиргилер тургустун-га, ол дугайын оң тайбың-га ынакшыдыг чыгыштыг чок политикам бадыйкап ту-рар.

Болгариянын Улус Респу-бликасы бодунуң ол полити-камын атыгарлаагында бу-рун шиптирлэп. Болгария балкан чурттарын арамыда харылааларын, оң иштинде ЮСФР-биле харылааларын өңкөйдөрүнчө, Балканпарга тайбынын болгаш айыл чок чорукту бижылаарынче уг-ландырган бүтү эргекон чүгү-ла күжүнишкенин ам-даа салыр.

Колониализмни буруу шапкан

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). 24 кү-рүңнүң тускай комитети Ан-глиянын, Португалиянын бо-гаш өскө-даа барым талаан күрүлелерин колонизаторку политикам буруу шапкан.

Комитет Азиянын болгаш Африканың бөлүк чурттары-нын резолуциянын төлөз-лөтүн 20 бадыйкаш-биле дөңсөп деп санаан, үш чүр-түн төлөзүрү уурланган. Англия, Португалия болгаш колониялыг өскө-даа күрү-лөр колония болгаш хама-арылгалыг девискоорлар хө-рөчтүн шынныг байдалын ча-гырып оралдаштыркан, ол девискоорлар дугайында информациям КНО-га кы-рилеринде өйтаал турары-бы.

де холбаштыр африка-ааң чурттар боттарынын уурла-нышкынын резолуциянда илтигелдөө. Азиянын болгаш Африканың чурттары Мунку Ролесия болгаш Кариб да-лайда Англияга хамаарыла-ныг беш ортулуктарга бай-далын дугайы КНО-га дик-тирлериң өйтаалын дээр Англияны шиптирлэп. Олар Португалияны бөдүлүп ко-лонизаторларга байдалын дуга-йын комитетке илтигелдерин-де өйтаалын дөңсөп буруу шапкан көргөн.

Англиянын болгаш АКШ-нын төлөзөкчилери Англияга хамаарыштыр «чөптүг эвес» дээр чылдак-биле резолуция-га уур бадыйкаш.

Сан 3.191 четкен

ХАНОЙ. Чоокта чаа Вьет-нам улус армиясынын эсеп-чилери Куангбинь мөңкүң агар дөңсөмөчө шүргүң кир-ген бир америк самолётту дү-жүр аткан. Вьетнам мөңкү-нүң агарында база бир амер-ик самолётту чыгып чок адышкыны-биле дүжүр аткан.

Вьетнам информация агентилели дугайында-биле азыр, ВДР-ниң агарында америк агрессорлар илтиг-биле 3.191 самолётун окуп-ган.

(СЭТА).

МПЛА-нын дыңнады

БРАЗЗАВИЛЬ. (СЭТА). Ан-го-ланы хостаар дээш улусчу шимчээшкени (МПЛА) атык-ла-нышкынын соңсар дуга-йында чугаалажышкынын Португалияга чаа өзү-чүрү-биле чоруткан. Ол дугайын МПЛА-нын сентябрь 29-та пар-лап үндүргөн дыңнадында чу-гаалаан.

Муң-мун аңголчаларын өлүргөнгө бурууң Сала-зарын оң талаагыны болгаш салгалык болуп премьер-министр Марселу Кастану со-лаан деп, дыңнадыга демде-гелен. Чугаалажышкынын бөдүлүс ууру-да ол, ын-чангаш МПЛА Салазарын сал-галыктын өзү-чүрү-биле чө-чөгөтүп демисейн чоруда-рын үргүтүлээр.

Аңголдын патриоттары Ан-го-ланын девискоорларын үлүг кезин португали шаажа-чылардан бо үеде хостап алган болгаш МПЛА-нын штаб-квар-тирлар Анго-ланын шүт бөдү-нү девискоорлар келген.

Коммунистерниң кыйгыры

РИМ. (СЭТА). Италиянын Коммунист партиясы өөренир эрге дээш, шилде демократтыг эвес керүм-чүрүмга уу-р, ажылчыларнын болгаш студенттерин каттышкан демисей хөмүрдө дээш демисейди канбартыр деп чурттуң ажылы-чынарын кыйгырган. Ол демисейди эң дээш чазы болза, октябрь 13-те Туринге эртер нити-национал чыскал болур.

Тудуп хоругдаан

ГАВАНА. (СЭТА). АКШ-тың Тен раведда эргелелин (ТРЭ-нин) 18 кижик составтыг бөлүк агентилерин күрүңнөй айыл чок чорутуң органи-зациянын тудуп хоругдаан дуга-йын «Гранма» солун дыңна-кан.

Шипоннар экономика ин-формациянын, садыг сувадо-ларың шимчээшкенин дү-

гайында медаларын, а ол ыш-ка республиканың чөчөк-түгүштерин дугайында информациянын чымы турган. ТРЭ-нин агентилеринде шипон хөмүрдө хызы-рып алган.

Тудуп хоругдагыларнын Гаванын революст-тирлөөнүн эргекон шипон чилип берген.

ИРАЯ. Персид шүлүсө дайыскал — Ширазда делегейи 2-чи уран чүлүсө дайыскал эркен, Аңаа Европанын, Азиянын, Африканын болгаш Американын 22 чурттарынын хөмүрдө, ком-позиторлары, литература, уран

чүлүсө аялдарыңа кыры-кек. УСТУНДЕ ЧУРУНТА: Д. И. Чойкооскийин 4-чу симфониянын Тетраграмм Рубин аттыг опера, Болет театрынын Улус симфония оркестринин күжүсүлү турары.

ВАНГ ЧУРУНТА: Делегейде кара чыгыс совет арбалар девискоорлар ойнап турары. Салаал тоалаан оң талаа — Наталья Голурина, Оксана Голубченко, Мария Смирнова болгаш Алла Букова олар. СЭТА-нын фотохроникасы.

Дайынчы түннелдер

ХАНОЙ. (СЭТА). Хосталга армиянын отрядтары Мур-нуу Вьетнамын чок кези-ниң эртен кызыл районо-рун-га күчтө 22-ден сентябрь 20-ге чедир үнүң дугурулгача дай-ышкын 17 муң хөмүр солдат-тарын уузулган, 120 ажыг са-молётту агарар дүжүр аткан болгаш чер кырында сандан

үндүргөн, уузу хөмүрдө 50 ажыг бооларын болгаш 400 чыгыс бронешааларын чок кыткан, ол-ла үеде 50 көп-үрүлгөн буа төлөсөй деп, ВИА агентилел Хосталга аген-тиледик кылдынын барым-дааларын, дамыткан.

Патриоттар 248 албалда ла-герлерин болгаш «страте-

тик суурларын» үргөдөп, пия-тиз-биле 719 муң кижикни хостаан. Ол үеңн дугурулгача хос-талга армиянын нескетер дайышкы хөмүрдө 784 удаа чоруккан дээрин ВИА агентилел биле айткан. Дай-ышкын уузулгача солдат-тарынын иштинде 6 муң хире американнар, муруну-корей-лөр болгаш австралийлер бар болган.

КОНФЕРЕНЦИЯ ДООЗУЛГАН

ЖЕНЕВА. (СЭТА). Ядролуг чөчкө чок күрүлелерин конференция болуун аялган дооза. Аңаа 90 ажыг чурттар кырышкан. Конференция ССР-нин, АКШ-нын, Франциянын болгаш Англиянын төлөзөкчилери база олурушкан. Бо конференциянын кылдырышкан, КНО-нун Кол Ассамблеяны оң конференция ядролуг чөчкөсү таратпас дугайында кер-зөң чарганы-биле холбашкан айтыры-ларын чугаалажып коор: ядролуг эвес чурттарга айыл чок болуп чорутуң ма-галыламын хандырар, ядролуг энергияны тайбын сорулгаларга ажылаар талаа-зын делегей кады аялдамалыг бол-гаш өскө-даа ол мынак чүдүлөрүн ба-рымдаалар.

Бир айда үргүлчүлөп келген конферен-цияга хай хөмүрдө ядролуг чөчкөсү таратпас дугайында чүдүлүс, массалыг уузулашкынын чөчөкчөк бүт-делегейге таварынын болуу-бузынын мы-рынай эргекон чүгүлүсү демдегелен, кер-зө доразн күштүг болуп эгелээр болгаш аңаа делегейин бүтү чурттары каттыжар ужураар дээрин айткан турган.

Мооң-биле кады ГФР-тин, Бразилиянын, Израильдин, Швейцариянын болгаш өскө-даа чамдык чурттарын төлөзлөр кер-зөң чок болууларынга бүзүрөөс чорукту нескетерин орадалганы, аңаа холба-тыр яны-бүрү немерде «негелделерин»

болгаш «тайыбыларын» көдүрүп үндүр-үшкөн, керээң күштүг болуп эгелээр-ынга мөңкүлөрүн тургустурунга конфе-ренцияны ажылаар дөңсөп күжүсүтүш-көн салган. Конференцияга оң ады-шкын эге үзүндө кырышкан ГФР-нин дагынып хөмүрдө министр Бранд утка-ам-биле азыр, конференциянын сорул-галары-биле чүдүлөр чүгүлү чок айты-рылдары оң кырышкынын кичээл-гейин чардыктарын орадалганы. Соци-алист чурттарын болгаш өскө-даа элөөн чурттарын төлөзлөр ол орадалышкы-нын парга өйтүр шанышкынын берген. Конференциянын кырышкыларын ГФР-ниң чазалык меморандумун аңаа чүдү-дүгүлүп көргөн. Меморандум ГФР-нин тавымыга ынакшыдыг дагынып полити-камын дугайын хөмүрдө.

Ядролуг чөчкөсү таратпас дугайында керээң уузулашкыларын тургусту-нуң чыдагынында конференция прак-тика талаа-биле уузу түннелерин бер-бөө деп бодолды Женевада Наиллар орду-гуна тараткан турган. Ычаарга чурттарын хай нуруузу чугула чүдүлү көрөдөн ко-руп турарын конференция көргүсүн деп аңаа база демдегелен, ол болза ядролуг чөчкөсү эңдере бүдүрүн соңсарды-нын, ядролуг болгаш бүтү-нити чөчкө-лө-нишкенин дүжүрүн чедип алырмын орунга базым болур.

ХАМААРЫШАС ДОГУНААН ГВИНЕЯНЫН ОН ЧЫЛ ОЮ

Болуун чуртун Африкага колонизациянын дөңсөпүндө ол баштай хосталганын бирээс болганын Гвинеянын уузу чорутарын. Хамаар-ыкка чок догунуң эгелээр республиканын кызыл-чылдыг ок-тябрь 2-де Гвинеянын наймыс-ка Коннакре биеки губернатор ордуунун кырында кийкилдип үндүргөн.

Хамаарышас догунуң эр-гени Гвинеяга оң «кодала-ны» чорутуңап шапкан эвес. Ол эрге шипыгы медалыг чазалан алганын. Чуртту хос-таал элөөн оңкөчөшкө Гвинеянын демократтыг партия-ны (ГДП) баштаган. Оон ор-ганизация болгаш тайылыр-лакчын уузу ажылынын түн-нө-

лине Гвинеянын чоңуң хай кези 1958 чылдын сентябрь 28-те күзөл илтиген бадый-лашкын үзүндө хамаарышас догунуңагынын орун шипи алган, Франция-биле нити-лелгил бузулган өйтаалган.

ГДП болуун политикамын антиколониализм болгаш анти-империализм улаанышкы-нын эрге-чаргыра элөөн келген он чылдарын бүтү дүргүзү-п да хөмүр арттырган. Гвинея сөөк кылар дорамчалыг болгаш неоколониализмге ууру Африка дикте колониализм туулуга чедир уузулгача дээш национал-хосталгалыг шимчээшкенин деткиринге туржуп турар.

Экономика талаа-биле ха-маарыкка чок догунуңагы

чедип адас болза, күрүне по-литика талаа-биле хамаар-ыкка чок догунуңагы шипаз-деп чүвени барымдаалары-наа Гвинеянын уузулгача ажыл-агыйын күрүне сектор-чуртту капиталистиг эвес оруктан хөмүрдө улаан-гаш, ажыл-агыйын күрүне секторун тургузар хөмүрдө адалган. Улутуңуң чаа хай бү-дүрүлгө чөйрөсү тургустунган, олар чуртче дагыныпкан ба-зын салып кырышкан кызы-лар, чурттуң чоңуң эргекон чүгүлү бааралар-биле ханды-рар, ажыл-агыйын улаа хө-жүлөгүнө ажылаар хөмүрдө курааларын тургузар — ГДП-нин салган үш чүгүлү сорул-галын шиптирлээрине дуза че-дирер ужурулуг. Гвинеянын ол

сорулгалын чедип, алырмын уузу дөңсөмөчө социалист чурттар болгаш хамыкты му-ралы Совет Эвилели берип ту-рар, оң дузасы-биле Мамунуң консерн завод, Нзерекорунд улам болбайралар завод, Коннакре соогула чөйрө база оон-даа өскөкө чиктект амы-уенин бүдүрүлгө чөйрөсү тур-густунган.

ГДП социал чарыкталгалар-нын талаанын колониализм-нин кижини кижик дараалары мынак артышкыларын уузу-карын бөдүлүп сорулгалыг бөдүлгөн. Аңаа шиптирлэп базынарын кылган. Күш-ажыл хойбулжугулаа, ажыл-агый чондарын социал ханды-рылажынын системаны, даш-тыкы чурттарын чамдык бу-

дүрүлгө чөйрөсүн национали-застааны, кызыгар өтүр бү-дүлү бааралар сайгарып, кичи-лел салгалашкын кылыр-биле демисейлерин хойбулжугу-рым чуртта реакциянын болгаш буржуа эгелетерин ажыл-чорудулганын адык кылган.

ГДП-нин бурунгу чылын эртен VIII съездинин шипти-рлерин аңаа чугула ужуру-залыг болган. Ол съез чур-тун капиталистиг эвес оруктан улам хөжүрү деп шиптир-лини бадыйкаш, чурттуң ажылчын чондарын чыгыс эвин бижылаарынче, күрүне биле партиянын ажыл-чору-лузында калбаа-биле кир-жониче уузуу кылдырган.

Чуртка чоңуң калымы кам-галаар, оң кулугурааң хө-

жүдөр хай аялдарын оң чыл дүргүлүндө чорудуп келген. Школылар сапы алдызын ажыг катан көңүлгөн. Ынчал-зажок гвинеялыг оңу чаагы үзүе бүдүрүлгөн чүлө эгел-ден салып турар. Олар чыры-агынынын массалыг хөжү-дери, школа өөрелдигин амыдылар болгаш бүдүрүлгө-ге чөчкүлүлүлү чүлө амы-уенин ажил-иш аргалары-биле чөчөгөнгөн эвес, харын ажил-агыйын коллективтиг уулурунун чачылдарын база шиптирлэп алган, ме-далыг «ажылчылар» кичи-лелдер — кол айтырыларын бирээш шиптирлээрине ар-газы деп билчү турар.

Ф. КОНОЛИН, СЭТА-нын корр.

